

Motivering

Fördelningen av stödmedel från den gemensamma jordbrukspolitikens första pelare är av en avgörande betydelse för jordbrukarnas val av odlingsprodukter. Härigenom avgörs behovet och omfattningen av användningen av bekämpningsmedel i ett senare skede.

Resultat av omröstningen

För: 26, emot: 53, nedlagda: 5.

Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om "XXXI:a rapporten om konkurrenspolitiken 2001"

(SEK(2002) 462 slutlig)

(2003/C 85/25)

Den 29 april 2002 beslutade kommissionen att i enlighet med artikel 262 i EG-fördraget rådfråga Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om "XXXI:a rapporten om konkurrenspolitiken 2001".

Sektionen för inre marknaden, produktion och konsumtion, som svarat för kommitténs beredning av ärendet, antog sitt yttrande den 19 december 2002. Föredragande var Paulo Barros Vale.

Vid sin 396:e plenarsession den 22 och 23 januari 2003 (sammanträdet den 22 januari) antog Europeiska ekonomiska och sociala kommittén följande yttrande med 120 röster för, 9 röster emot samt 5 nedlagda röster.

1. Inledning

1.1. Kommissionen inleder sin rapport med att åter betona att tillämpningen av konkurrensbestämmelserna är en av de centrala beståndsdelarna när det gäller inre marknads ekonomiska funktion. Det är också en av kommissionens viktigaste uppgifter. Kommissionen påpekar den betydelsefulla roll som konkurrenspolitiken har när det gäller att upprätta en balanserad och rättvis ram för företagen inom EU, något som blir allt viktigare ju mer ekonomin globaliseras.

1.2. I inledningen anges de huvudteman som behandlas och hela rapportens innehåll sammanfattas: bestämmelser om konkurrensbegränsande samverkan, EU:s utvidgning, statligt stöd och den betydelse som alla dessa åtgärder tilldelas som instrument som skall gynna EU:s medborgare.

2. Allmän bakgrund

2.1. Slutfasen i eurons införande och den hittills största utvidgningen av EU innebär behov av att modernisera bestämmelserna om konkurrensbegränsande samverkan, företagskoncentrationer och statligt stöd. Om inte denna modernisering genomförs kommer kommissionens verksamhet inte att ligga i fas med den snabba utvecklingen inom den ekonomiska sektorn.

2.1.1. Att säkerställa lika villkor för aktörerna på de nya marknaderna, där konkurrens ännu är en ung företeelse, kommer därför även fortsättningsvis att vara en av kommissionens prioriteringar.

2.2. I och med globaliseringen av marknaderna finns det nu världsomspännande företagskoncentrationer, vilket gör det nödvändigt att öka det internationella samarbetet mellan olika organ, till exempel genom det nya internationella konkurrensnätverket (International Competition Network, ICN).

2.3. Resultattavlan för statligt stöd och det öppna online-registret för statligt stöd är exempel på betydelsefulla förbättringar som ägde rum 2001.

2.4. Den föreliggande rapporten omfattar de stora områden inom konkurrenspolitiken där kommissionen spelar en aktiv roll. I rapporten fastställs vilka områden det gäller och vilka de stora hindren för den fria konkurrensen är. Det sägs dock ingenting om hur man skall hantera andra faktorer som orsakar snedvridning och som på europeisk nivå kan vara avsevärd betydelse.

2.5. Det tycks inte heller finnas något samarbete mellan kommissionens olika generaldirektorat i syfte att utforma en enhetlig politik för att främja fri konkurrens utöver de åtgärder som uttryckligen nämns i rapporten och som behandlas i punkterna 3.2.1, 3.2.2, 3.2.3 och 3.2.4 i detta yttrande. EESK anser att det skulle ha varit lämpligt att ange om det finns ett sådant samarbete för att hantera frågor som är relevanta för att säkerställa effektiv fri konkurrens.

3. Rapportens huvuddrag

3.1. Rent allmänt kan rapporten sägas vara mycket omfattande, inte bara för att den innehåller en stor mängd information utan också för att många verkliga fall beskrivs, med de frågor saken gällde och de lösningar som föreslogs. Rapporten dokumenterar på så vis kommissionens intensiva verksamhet på området under 2001. Under året behandlades 1 036 nya ärenden, vilket är något mindre än under 2000, då siffran var 1 211. Antalet avslutade fall steg dock till 1 204, vilket innebar att eftersläpningen minskade betydligt.

3.2. XXXI:a rapporten om konkurrenspolitiken 2001 har samma struktur och uppläggning som rapporten för 2000 och är alltså indelad i fem kapitel som omfattar huvudämnena. En kort sammanfattning av dessa ämnen följer nedan.

3.2.1. Konkurrensbegränsande samverkan och missbruk av dominerande ställning (artiklarna 81 och 82) samt statliga monopol och monopolrättigheter (artiklarna 31 och 86)

3.2.1.1. Moderniseringen av den rättsliga ramen när det gäller konkurrens (särskilt genomförandebestämmelserna för artiklarna 81 och 82) finns fortfarande med på kommissionens dagordning. I september 2000 antog kommissionen ett förordningsförslag för tillämpningen av artiklarna 81 och 82.

3.2.1.2. I maj 2001 höll rådet en bred debatt om frågan och betonade vikten av ett fungerande samarbete mellan konkurrensmyndigheterna för att se till att dessa regler tillämpas på ett enhetligt sätt i alla medlemsstater.

3.2.1.3. En annan viktig fråga under 2001 var godkännandet av nya förslag till bestämmelser som skall göra det enklare

att upptäcka och eliminera karteller, särskilt när det gäller prisöverenskommelser. Som en del i kampen mot karteller reviderades kommissionens meddelande om befrielse från eller en nedsättning av böter i kartellärenden efter fem år⁽¹⁾.

3.2.1.4. Hemliga kartellöverenskommelser fortsätter att vara det allvarligaste hotet mot fri konkurrens, men 2001 var ett rekordår när det gäller kartellfall, vilket visas av den stora ökningen i antal fall som avgjordes.

3.2.1.5. Kommissionen antog i december en utvärderingsrapport om hur förordningen om gruppundantag för tekniköverföring fungerar. I rapporten sägs att gruppundantaget för tekniköverföring oftare använder formkriterier för avtalen än de faktiska effekterna på marknaden. Förordningen bedöms också vara för normativ och dess räckvidd måste omprövas.

3.2.1.6. I december antog kommissionen ett meddelande om avtal av mindre betydelse som inte märkbart begränsar konkurrensen i den bemärkelse som avses i artikel 81.1. I meddelandet definieras på ett tydligare och mer omfattande sätt hur avtal mellan företag skall se ut för att inte strida mot fördraget.

3.2.1.7. I maj 2001 antog kommissionen ett beslut om kompetensområdet för förhørsombudet i vissa konkurrensförfaranden. Detta syftar till att förstärka förhørsombudets oberoende och befogenheter (förhørsombudet kommer nu att knytas till den kommissionsledamot som ansvarar för konkurrensfrågor).

3.2.1.8. I rapporten beskrivs konkurrensutvecklingen sektorsvis i detalj, med särskild inriktning på energisektorn (i synnerhet avregleringen av el och gas), posttjänster, telekommunikationer, transporter (lufttransporter, sjötransporter och järnvägstransporter), medier, försäljning av motorfordon, finansiella tjänster (konkurrenspolitiken syftar till att göra Europas finansiella marknader mer konkurrenskraftiga och effektiva), informationsmiljön och Internet, idrott och läkemedel.

3.2.2. Kontroll av företagskoncentrationer

3.2.2.1. Under 2001 noterades en liten nedgång i fråga om företagskoncentrationer (efter sju års snabb tillväxt), vilket dock inte motsvarades av någon nedgång i kommissionens verksamhet på området. Faktum är att kommissionen, trots att antalet anmälningar minskade, fattade 339 slutliga beslut, däribland fem förbudsbeslut (det högsta antalet sådana beslut för något enskilt år hittills⁽²⁾).

⁽¹⁾ ESK:s yttrande EGT C 48, 21.2.2002.

⁽²⁾ Två av dessa beslut har dock upphävts av EG-domstolen.

3.2.2.2. De åtgärder som vidtogs under 2001 begränsade sig inte till att direkt återställa effektiva konkurrensvillkor genom att skapa förutsättningar för framväxten av nya konkurrenter. Kommissionen visade sig öppen att vidta även andra korrigerande åtgärder och dessutom att göra mer komplicerade åtaganden än rent korrigerande.

3.2.2.3. Samtidigt gjordes under 2001 betydande framsteg i förhållande till de åtgärder som beslutades under 2000, vilket ledde till stora framsteg ifråga om genomförandet av åtgärder i företag som deltog i godkända sammanslagningar.

3.2.2.4. Det grundläggande målet för kontrollen av företagskoncentrationer är även fortsättningsvis att skydda konsumenterna från följderna av monopol eller dominerande ställning (högre priser, lägre kvalitet och färre innovationer).

3.2.2.5. Ett centralt inslag i all konkurrensanalys är definitionen av den relevanta geografiska marknaden. Kommissionen analyserade under 2001 de marknadsdefinitioner som förekommer i de senaste fem årens koncentrationsbeslut. Kommissionen har också genomfört grundlig forskning i fråga om produktmarknader och kommit till slutsatsen att varken geografisk eller produktmässig marknadsdefinition ligger till grund för en statisk analys av sammanräknade marknadsandelar, utan de utgör basen för en analys av den särskilda marknadsdynamik som råder inom en viss bransch.

3.2.2.6. Det viktigaste inslaget i utvecklingen på området för företagskoncentrationer var offentliggörandet av grönboken om översynen av koncentrationsförordningen⁽¹⁾, som behandlar de nya utmaningar som de globala företagskoncentrationerna, införandet av euron och EU:s utvidgning till 25 eller flera medlemsstater innebär.

I grönboken behandlas materiella frågor, frågor som rör förfaranden samt frågor om val av jurisdiktion.

3.2.2.6.1. Kommissionen föreslår när det gäller konkurrens att gemenskapen blir automatiskt behörig i fall som omfattas av flerfaldig anmälningsplikt i tre eller fler medlemsstater. Därmed skulle tröskelvärdena avlägsnas.

3.2.2.6.2. Kommissionen föreslår i grönboken också att systemet för hänskjutande förenklas genom att arbetsuppgifterna fördelas på ett bättre sätt mellan kommissionen och medlemsstaterna.

3.2.2.6.3. Eftersom metoderna i näringslivet har utvecklats bör begreppet företagskoncentration ses över. I grönboken pekar kommissionen på svårigheterna inom detta område, men föreslår vissa ändringar i de gällande bestämmelserna, särskilt i fråga om ärenden som består av flera transaktioner. I

grönboken tas en diskussion upp om det dominantstest som föreskrivs i den nu gällande förordningen som det kriterium efter vilket företagskoncentrationer värderas, men kommissionen tar inte slutligt ställning i frågan.

3.2.2.6.4. Olika åtgärder föreslås för att förenkla förfaranden, särskilt med avseende på ärenden som inte ger upphov till några konkurrensproblem samt vissa riskkapitaltransaktioner.

3.2.2.6.5. Slutligen kan man notera att kommissionen har byggt upp samarbete med länder utanför gemenskapen på konkurrensområdet, en satsning som har lett till inrättandet av det nya internationella konkurrensnätverket (ICN). Under 2001 överfördes också koncentrationsanalysen till nationella myndigheter.

3.2.3. Statligt stöd

3.2.3.1. Behovet av ytterligare minskningar av de totala stödnivåerna och en omdirigering av stöd till övergripande mål i gemenskapens intresse betonades vid Europeiska rådets möte i Stockholm i mars 2001.

3.2.3.2. Bland förbättringarna när det gäller öppenheten kan nämnas det nya öppna online-registret för statligt stöd och resultatavslutningen för statligt stöd.

3.2.3.3. När det gäller förfarandet för statligt stöd har en förenklingsprocess inletts, särskilt för okomplicerade fall.

3.2.3.4. I oktober 2001 antogs ett förslag till förordning som tillåter undantag från anmälan för statligt stöd som syftar till att skapa nya jobb.

3.2.3.5. Kommissionen antog ett meddelande om statligt stöd och riskkapital som syftar till att främja tillgången till riskkapital i olika medlemsstater, vilket visar att dessa bestämmelser anpassas till utvecklingen på marknaden.

3.2.3.6. Kontrollen av statligt stöd i form av skattelättnader är en ständigt prioriterad fråga för kommissionen. Särskild uppmärksamhet riktas även i fortsättningen mot skattesystem som ger fördelar till vissa typer av verksamhet (finansiella tjänster, off shore-verksamhet). Detta gäller också de typer av statligt stöd som inte har någon anknytning till EU:s utvidgning.

⁽¹⁾ EESK har redan avgett ett positivt yttrande i frågan (EGT C 241, 7.10.2002).

3.2.3.7. En aspekt som behandlas särskilt grundligt i detta avsnitt av rapporten är stödbegreppet. Här fastställs principen att statligt stöd som ges av en medlemsstat inte får snedvrída eller hota att snedvrída konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion.

3.2.3.8. Kommissionen tar inte upp problematiken kring beviljande av direktstöd från Europeiska unionen till företagen, något som bör rubriceras som offentligt stöd. Det vore lämpligt om kommissionen tog upp denna fråga till särskild behandling i framtiden.

3.2.4. Tjänster i allmänhetens intresse

3.2.4.1. Kommissionen fortsätter att betona betydelsen av tjänster i allmänhetens intresse, särskilt med tanke på den roll de spelar när det gäller att främja social och territoriell sammanhållning inom EU, det vill säga som grundläggande beståndsdel i den europeiska sociala modellen.

3.2.4.2. Europeiska rådet rekommenderade vid sitt toppmöte i Laeken 2001 ökad rättssäkerhet när det gäller tillämpningen av konkurrensbestämmelser för tjänster i allmänhetens intresse. Rådet föreslog också bättre samordning mellan de metoder som används för att finansiera tjänster i allmänhetens intresse, övervakning och statligt stöd samt regelbunden utvärdering av sådana tjänster.

3.2.4.3. För att öka öppenheten åtar sig kommissionen att ägna en särskild del i sin årsrapport om konkurrenspolitiken åt tjänster i allmänhetens intresse.

3.2.4.4. I enlighet med de riktlinjer som fastställdes av Europeiska rådet vid toppmötet i Lissabon i mars 2000 fortsatte kommissionen under 2001 att främja avreglering på områden som gas, el, posttjänster och transporter genom att lägga fram lagförslag och genom att övervaka tillämpningen av befintlig EU-lagstiftning om konkurrens.

3.2.4.5. Med avseende på allmänt ekonomiskt intresse ägnade sig kommissionen under 2001 åt vidsträckta områden som förberedelser och förhandlingar i samband med anslutningsprocessen för EU:s nya medlemsstater, bilateralt samarbete (särskilt med USA, Kanada och andra OECD-länder) samt multilateralt samarbete.

3.2.4.6. Kommissionen utarbetar regelbundet återkommande rapporter om framstegen i de olika kandidatländerna.

3.2.5. Utsikter inför framtiden

3.2.5.1. Det finns ett förslag till en ny förordning om tillämpning av artiklarna 81 och 82 i EG-fördraget ⁽¹⁾.

3.2.5.2. Det ligger också ett förslag om att anta ett uppdaterat och omarbetat tillkännagivande om kontrollverksamhet.

3.2.5.3. Det finns dessutom förslag om att fortsätta det samråd som inleddes vid offentliggörandet av grönboken om översynen av koncentrationsförordningen ⁽²⁾.

3.2.5.4. Det finns förslag om att påskynda och förenkla hanteringen av de enklaste fallen av statligt stöd samt om ökad öppenhet när det gäller bestämmelser och förfaranden.

3.2.5.5. På det internationella planet fortsätter kommissionen att främja det bilaterala samarbetet med sina utländska motparter (USA och Kanada samt Japan) och samtidigt utforska möjligheterna att utvidga det multilaterala samarbetet.

4. Slutsatser och rekommendationer

4.1. Med tanke på den kommande utvidgningen anser kommittén att det är väsentligt att kommissionen riktar större uppmärksamhet på kandidatländerna för att säkerställa att samma bestämmelser tillämpas på samma sätt i hela EU.

4.2. Inför den kommande utvidgningen är kommittén angelägen att få veta om länderna i Central- och Östeuropa faktiskt kommer att klara efterlevnaden av alla bestämmelser i gemenskapslagstiftningen i fråga om konkurrens, med tanke på praxis och den historiska bakgrunden med statligt stöd till företagen.

4.3. EESK anser att det finns ett stort behov av att införa ett nytt, mer effektivt och decentraliserat system som är mindre byråkratiskt. Detta kommer med nödvändighet att innebära att de nationella myndigheterna engageras och tar större ansvar i konkurrensfrågor, utan att kommissionens befogenheter när det gäller granskning och kontroll undergrävs. Målsättningen skall vara att stärka inre marknaden och garantera lika villkor för företagen.

⁽¹⁾ ESK:s yttrande EGT C 155, 29.5.2001.

⁽²⁾ EESK har redan avgett ett positivt yttrande i frågan (EGT C 241, 7.10.2002).

4.3.1. När det gäller enhetligheten i genomförandet av åtgärderna kan man notera att anmälan inte är obligatorisk och att avtal alltid anses vara lagliga när de ligger under tröskelvärdet vad avser marknadsandelar.

4.4. Med tanke på att det är en av de centrala målsättningarna för kommissionens konkurrensolitik att upptäcka hemliga kartellavtal instämmer kommittén i att det är av största vikt att utöka kommissionens undersökningsbefogenheter.

4.5. EESK stöder kommissionens förslag om att gemenskapen automatiskt skall bli behörig under vissa förhållanden (se punkt 3.2.2.6.1 i detta yttrande) eftersom detta gör det möjligt för kommissionen att direkt vidta åtgärder i sådana fall, vilket skulle bidra till att åstadkomma lika villkor när det gäller koncentrationskontrollen inom EU.

4.6. Globaliseringen av marknaderna sker i allt snabbare takt, och EESK anser därför att det finns större behov av samarbete mellan de relevanta organ i olika länder eller olika ekonomiska block som övervakar konkurrensen. Detta samarbete måste utvecklas ytterligare, antingen inom WTO eller på andra, mindre formella sätt, med tanke på behovet av att undanröja spänningar och hitta kompromisser mellan de olika uppfattningar och värderingar som finns på marknaden i olika delar av världen.

4.7. EESK instämmer i att det vore ett steg framåt om man kunde få förordningen om gruppundantag för tekniköverföringsavtal att inte längre fungera som "tvångströja" på det sätt som beskrivs i rapporten, utan som uppmuntran för mer effektiva och balanserade transaktioner.

4.8. Kommittén anser att det mer ekonomiska upplägget av tillkännagivandet om avtal av mindre betydelse är en positiv utveckling, liksom minskningen av administrativa formaliteter, som kommer att gynna i synnerhet mindre företag.

4.9. Kommittén anser att det är viktigt att inrätta konkurrensfrämjande mekanismer, särskilt på hårt reglerade marknader där konkurrensen inte är särskilt intensiv och där kunderna är starkt beroende av ett litet antal leverantörer.

4.10. EESK anser att det vore intressant om kommissionens rapport innehöll en tydlig redogörelse för hur kandidatländerna har förberetts när det gäller konkurrens, i synnerhet vad avser det rättsliga systemet.

4.11. Kommissionens rapport behandlar inte frågan om hur yrkessammanslutningars rekommendationer påverkar konkurrensen. Med tanke på de följder som detta kan ha anser kommittén att frågan hade varit värd att ta upp och att kommissionen vid behov borde ingripa i frågan.

4.12. När det gäller idrott, i synnerhet fotboll, skulle kommittén (framför allt på grundval av faktaruta 5 i kommissionens rapport) vilja rikta uppmärksamheten på att de sanktioner som nämns kan fungera som hinder för arbetskraftens fria rörlighet och därmed snedvrider konkurrensen.

4.13. Kommittén anser att det måste vara kommissionens uppgift att sprida kännedom om konkurrenslagstiftningen och om hur man rapporterar överträdelse så att allmänheten, som är en viktig allierad i kampen mot konkurrensbegränsande åtgärder, blir medveten om frågan och vet hur man gör för att anmäla sådana fall.

4.14. EESK anser att det är viktigt att bestämmelser och kriterier när det gäller analysen av den relevanta geografiska marknaden är öppna och tydliga.

4.15. Kommittén föreslår att fallstudierna placeras i slutet av rapporten. Detta skulle göra rapporten mer lättläst och överskådlig.

4.16. Vissa frågor (som kanske inte direkt faller inom ansvarsområdet för GD Konkurrens) som enligt EESK:s åsikt borde behandlas i en analys av konkurrensfrågor har inte tagits upp i kommissionens rapport. Detta gäller i synnerhet konkurrensen mellan små och medelstora företag å ena sidan och storföretag å andra sidan, mellan avlägset belägna eller mindre gynnade områden och områden som har en geografiskt sett gynnsammare placering, mellan rika och fattiga länder, och mellan den rättsliga ram och de redovisningsbestämmelser som gäller i Europa respektive Nordamerika samt den betydelse som dessa bestämmelser har för möjligheterna att anskaffa kapital på aktiemarknaden.

4.17. Mot bakgrund av den globaliserade marknaden anser EESK att en översyn av koncentrationsförordningen måste genomföras eftersom handelsförbindelserna upprätthålls i en alltmer globaliserad miljö. Man måste också samarbeta med internationella myndigheter som kan hjälpa kommissionen att genomföra förebyggande åtgärder i syfte att bevara sund konkurrens.

4.18. EESK menar att en bättre och tydligare definition av olika begrepp skulle bidra till ett mer enhetligt och effektivt genomförande av koncentrationskontrollen (se punkt 3.2.2.6.3 i detta yttrande).

4.19. För EESK är det av mycket stor vikt att man som svar på de frågor som tas upp i grönboken genomför översynen av koncentrationsförordningen på ett öppet sätt och att man anmodar alla berörda parter (företag och medlemsstater) att lämna konstruktiva bidrag.

4.20. Om de nationella myndigheterna engageras när det gäller företagskoncentrationer innebär detta enligt kommittén fördelar, eftersom de nationella myndigheterna i allmänhet har långt bättre kunskap om de berörda företagen och marknaderna. Den slutliga rätten att bestämma bör dock ligga hos kommissionen.

4.21. Om denna typ av samarbete förstärks kommer detta med säkerhet att minska risken för skillnader och brister i enhetligheten när besluten antas.

4.22. En annan viktig punkt är den snedvridning av konkurrensen som orsakas av fusioner och uppköp inom banksektorn. Dessa företeelser minskar antalet konkurrenter och kan få negativa följder för konsumenterna, särskilt när det gäller kreditmöjligheter.

4.23. På samma sätt kan storskaliga distributörer orsaka en snedvridning av konkurrensen genom sin starka förhandlingsposition, som kan göra det möjligt för dem att kontrollera både leverantörer och småskaliga direkta konkurrenter. EESK anser att kommissionen bör rikta uppmärksamheten mot denna fråga också i samband med diskussionen om missbruk av dominerande position.

4.24. När det gäller statligt stöd anser EESK att det finns anledning att göra större insatser för att genomföra de bestämmelser som redan finns i fråga om riskkapital och kreditstöd till små och medelstora företag. Det finns också skäl att göra en översyn av politiken för sysselsättningsstöd, stöd till forskning och utveckling samt stöd till stora regionala investeringsprojekt.

4.25. Enligt EESK:s åsikt är det viktigt att kontrollen över det statliga stödet är effektiv om man vill säkerställa att medlen används på ett effektivt sätt och bidra till att skapa en stark ekonomisk ram, och i synnerhet skapa möjligheter till hållbara arbetstillfällen för EU:s medborgare.

4.26. När det gäller resultattavlan för statligt stöd anser kommittén att man bör göra utvärderingar både före och efter stödsatsen.

4.26.1. Det finns visserligen ett register över statligt stöd men det är svårt att använda, dels för att mycket av informationen endast finns på ett språk, dels på grund av det sätt på vilket informationen är strukturerad. Kommittén föreslår att den sida som innehåller informationen uppdateras så att den blir tydligare och mer lättbegriplig. Dessutom bör en sökmotor finnas på sidan.

4.27. Kommittén anser att man bör fortsätta satsningen på att förenkla, modernisera och tydliggöra gemenskapens bestämmelser när det gäller statligt stöd.

4.27.1. De resurser inom kommissionen som därmed blir tillgängliga bör satsas på de allvarligaste fallen av konkurrensnedvridning.

4.28. Kommittén anser att man skulle öka rättssäkerheten genom att införa en gemenskapsram för statligt stöd till företag som anförtros att utföra tjänster av allmänt ekonomiskt intresse, vilket föreslås för 2002.

4.29. Slutligen skulle EESK vilja uttrycka sin uppskattning av det arbete som kommissionen har lagt ner men betonar samtidigt vikten av utförliga och välgrundade motiveringar till besluten.

5. Den del av konkurrenspolitiken som berör företagskoncentrationer led nyligen ett officiellt bakslag i och med domstolens beslut att ogiltigförklara beslut som hänför sig till dessa frågor, särskilt i två kända fall: Schneider – Legrand och Tetra – Laval.

5.1. Till grund för dessa beslut ligger domstolens bedömning att kvaliteten hos de tekniska uppgifter som kommissionens beslut bygger på varit högst bristfällig.

5.2. Kommissionens reaktion på dessa rättsliga beslut är en tendens att rättfärdiga dem, men man erkänner samtidigt vissa brister i systemet och tillstår till och med att det är nödvändigt att engagera en chefsekonom med befogenhet och ansvar att samordna detta område.

5.3. EESK samlade tillsammans med kommissionen in en serie uppgifter om vilka resurser på områdena för personal,

finansiering och teknisk-ekonomisk information som fanns tillgängliga inom Generaldirektoratet för konkurrens, och fann följande:

- Personal:
 - Med universitetsutbildning i ekonomi – 71 personer.
 - Med universitetsutbildning i juridik – 141 personer.
 - Med annan universitetsutbildning (matematik, teknik, humanistiska ämnen m.m.) – 59 personer.
 - Med annan utbildning – 187 personer.
- Årlig budget (2002): 1 414 417 EUR.
- Externt utförda studier: 31 studier motsvarande en summa av 939 475 EUR.

5.4. EESK fann dessutom följande:

- Generaldirektoratet för konkurrens utgör en viktig inkomstkälla för kommissionen, särskilt via de medel som härrör från böter, som år 2001 uppgick till nästan 2 miljarder EUR. Samtidigt satsas inte tillräckliga resurser för att utarbeta välgrundade motiveringar till de beslut som fattas.
- Generaldirektoratet för konkurrens anlitar mycket sällan externa specialiserade institutioner, vare sig för insamling och behandling av teknisk-ekonomiska uppgifter till grund för besluten eller till stöd för sina ställningstaganden i de fall dessa överklagas rättsligt.

- Generaldirektoratet för konkurrens utnyttjar inte fullt ut de teknisk-ekonomiska uppgifter som de nationella konkurrensmyndigheterna förfogar över eller (på begäran) kan förfoga över.
- De stora företagskoncentrationer som kommissionen skall yttra sig om berör mycket viktiga ekonomiska intressen och mycket stora belopp. Detta möjliggör för de berörda aktörerna att förfoga över kraftfulla metoder för att styrka sina argument (studier av ekonomisk art, internationella konsultföretag) och specialiserade jurister med stor kompetens och kapacitet. Kommissionen tycks inte förfoga över samma tillgång på resurser för att upprätthålla sin funktion.
- De företag som enligt gällande regler behöver kommissionens tillstånd för att genomföra sammanslagningar eller förvärv betalar inte någon avgift för denna allmänna tjänst, medan de i fall av tvisteförfaranden får stå för de rättsliga kostnaderna.

5.5. Omstruktureringen av Generaldirektoratet för konkurrens, som även den ansvarige kommissionären anser nödvändig, bör enligt EESK föregås av en serie analyser av följande: utnyttjandet av dess personalresurser och budgetmedel samt behovet av att utöka dem; generaldirektoratets oberoende; den teknisk-ekonomiska och juridiska informationens kvalitet och utförlighet, som utgångsmaterial för såväl kommissionens beslut som för rättsligt försvar av kommissionens ståndpunkter, och, slutligen, en analys av de fastställda tidsfristernas anpassning till kvaliteten och utförligheten hos den information som samlas in och behandlas, vilket är grundläggande för att fatta beslut.

Bryssel den 22 januari 2003.

Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs

ordförande

Roger BRIESCH

BILAGA

till Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande

Följande ändringsförslag avvisades men fick mer än en fjärdedel av rösterna:

Punkt 4.12

Stryk punkten.

Motivering

I rapporten betecknas de bestämmelser som antagits av sammanslutningarna för de fria yrkena som monopol. Det förefaller varken lämpligt eller objektivt nödvändigt att EESK går emot dessa beslut. Dessutom har Europaparlamentet (utskottet för rättsliga frågor och den inre marknaden) och EG-domstolen behandlat bestämmelserna om de fria yrkena i resolutioner och beslut och har sett dem som principiellt tillåtna och lämpliga.

I rapporten går man inte in på fler aspekter av upprättandet och genomförandet av bestämmelser för de fria yrkena (förtroendepost, säkerställande av det allmänna bästa). En konfrontation i denna komplicerade fråga skulle spränga ramarna för denna rapport, eller fullkomligt förskjuta tyngdpunkten i den.

Resultat av omröstningen

För: 31; emot: 80; nedlagda: 12.
